

Puhtaan siirtymän ympäristömenettelyt VESILAIN VALVONTA

8.10.2025

A! ZETA University
Expertise Education
Professional Development

Rahoittaja
 **Jatkuvan oppimisen ja
työllisyyden palvelukeskus**

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

1

VESILAKI Valvonta VL 14 luku

ARI EKROOS
TALOUSOIKEUDEN PROFESSORI
AALTO-YLIOPISTO

Prof. Ekroos

2

2

Viranomaiset

- Lupa- ja valvontavirasto ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (VL 14:1)
- Tiedonsaanti ja tarkastusoikeus (VL 14:3)
 - Lupa- ja valvontavirastolla ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ja niiden määräämillä virkamiehillä tai viranhaltijoilla on oikeus valvontaa varten:
 - 1) saada viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä välttämättömiä tietoja viranomaisilta sekä toiminnanharjoittajilta;
 - 2) kulkea toisen alueella;
 - 3) tehdä tarkastuksia ja tutkimuksia, suorittaa mittauksia ja ottaa näytteitä;
 - 4) päästä paikkaan, jossa toimintaa harjoitetaan;
 - 5) tarkkailla toiminnan vaikutuksia.
 - Oikeus on myös Lupa- ja valvontavirastoa tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaista tehtävässään avustavalla henkilöllä.
 - Saavat tehdä toimenpiteitä kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa vain, jos se on välttämätöntä hengen, terveyden, omaisuuden tai ympäristön suojelemiseksi, tai milloin on perusteltu syy epäillä 16:1:ssä tarkoitettua tekoa (rikos)

3

Lainvastainen menettely

- Jos tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä ei ole noudatettu, valvontaviranomaisen on asian laatu huomioon ottaen:
 - 1) kehotettava lopettamaan säännösten tai määräysten vastainen menettely;
 - 2) pantava vireille 4 §:ssä tarkoitettu hallintopakkoasia;
 - 3) ilmoitettava asiasta poliisille esitutkintaa varten, jollei tekoa ole olosuhteet huomioon ottaen pidettävä vähäisenä. (VL 14:2)
- Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen, VL 14:4
 - Jos joku rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, Lupa- ja valvontavirasto voi:
 - 1) kieltää häntä jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä;
 - 2) määrätä hänet täyttämään velvollisuutensa;
 - 3) määrätä hänet oikaisemaan sen, mitä säännösten tai määräysten vastaisesti on tehty.
 - Ennen kiellon tai määräyksen antamista on sille, jota kieltö tai määräys koskee, varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Tarvittaessa on kuultava myös muita asianosaisia, kunnan ympäristönsuojeluviranomaista ja yleistä etua valvovia viranomaisia. (VL 14:5)
- VL 14:8, väillinen hallintopakko (menettely uhkasakkolain mukaan)
 - Lupa- ja valvontaviraston tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, 4 tai 6 §:n nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä **uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään**. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voidaan oikeuttaa tekemään tarvittava toimenpide.

4

Viranomaisen välittömät toimet

- VL 14:10: Jos VL:n taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastainen toimenpide tai laiminlyönti **aiheuttaa välitöntä haittaa tai vaaraa** turvallisuudelle, terveydelle tai muulle tärkeälle yleiselle edulle taikka huomattavaa vaaraa toisen omaisuudelle, Lupa- ja valvontavirasto tai kunnan ympäristönsuojeluviranomainen **voi ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin haitan tai vaaran poistamiseksi**.
- Lupa- ja valvontaviraston tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on toimenpiteen jälkeen viivytystä pantava vireille 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu hallintopakkoa koskeva asia, jollei tämä ole tarpeetonta.
- VL 14:11, Toiminnan keskeyttäminen
 - Lupa- ja valvontavirasto tai kunnan ympäristönsuojeluviranomainen **voi keskeyttää 2 luvun 15 §:ssä tarkoitetun toiminnan**, jos se on ilmeisen lainvastaista. Lupa- ja valvontaviraston tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on keskeyttämisen jälkeen viivytystä pantava vireille 14:4,1:ssa tarkoitettu hallintopakkoa koskeva asia, jollei tämä ole tarpeetonta.
 - Lupa- ja valvontavirasto tai kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi määrätä, että sen palveluksessa oleva virkamies tai viranhaltija antaa 1 momentissa tarkoitetun määräyksen.
- VL 14:12, poliisin virka-apu

5

Vireillepano-oikeus, VL 14:13

- Jollei VL 14:4:ssä tai VL 14:6:ssä tarkoitettu asia ole tullut vireille Lupa- ja valvontaviraston omasta aloitteesta tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen hakemuksesta, **asian voi panna kirjallisesti vireille:**
 - 1) **asianosainen**;
 - 2) rekisteröity **yhdistys tai säätiö**, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
 - 3) vesitaloushankkeen **sijaintikunta** ja muu kunta, jonka alueella hankkeen ympäristövaikutukset ilmenevät;
 - 4) vesitaloustehtäviä tai kalataloustehtäviä hoitava **elinvoimakeskus** tai muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

6